

în essiliu la Rôdu. Dară cîndu Saturniu făcù de se uccise C. Memmiu care se allesse consule (a. R. 654), pentru ca se pună pre amiculù seu Glancia, se născu o turburare în care periră amîndoï. C. Metellu se chiâmâ a casă. Mariu se dusse în Asia, și înterritâ la resbellu pre regele Pontului Mitridate, creîndu că numai prin resbellu pote să și țină autoritatea. Mitridate ccupâ Cappadocia, însse Sulla care se aflâ fin Asia cu calitate de propretoriu, illu allungâ din țerră, și se fiacu rivalulù lui Mariu fôră de voia sa. Rivalitatea între acești doi ómeni produsse celle mai funeste urmâri.

Senatulù romanù decretasse ca la toți servi cari se ținu fôră dreptate în servitute, se li se dea libertatea; pretoriulù Sicilieî puse acestu decretu numai în parte în lucrare. Acésta înterritâ pre servi și produsse unu resbellu servile (*bellum servile Secundum*), care dudă mai multe lupte, se finì prin o bătaliâ principale, și costâ vieația la unu million de servi (a. R. 654).

Între acestea Roma căpetâ Cyrena prin testamentu de la regele Epyptulu Ptolemeu Apione (a. R. 657), care numai preste 30 de anni se prefăcu în proviniciâ romană.

V.

Resbellulu sociale.

Celle mai multe popore alle Italiei n'avea dreptulù de cetățiani romani deplinu, așìà în cîtù elle făcea servicie militarie pentru Roma, și plătiâ contribuțione, însse nu luâ parte la guvernù. C. Gracchu propusesse ca soçiloru se li se dea dreptulù de cetățianu romani, însse legea se împedicâ prin vetarea lui M. Liviù Drusu. Mai în urmă chiaru fiulù acestui tribunù, cu totu acellu nume, M. Liviù Drusu, ceru: 1) ca se se facă o nouă